



CONJUNTURA

Raül Ramos

PROFESSOR D'ECONOMIA DEL GRUP AQR-IREA (UB)

EL MUNDIAL DE FUTBOL I EL PIB

Després de tantes notícies dolentes en l'àmbit econòmic, vam començar la setmana amb la ressaca del triomf de la selecció espanyola al mundial. Em va sorprendre veure, però, que a banda de destacar la importància del títol en l'àmbit esportiu, molts diaris es feien ressò dels "importants efectes econòmics" que podia tenir aquest fet per l'economia espanyola. Per exemple, a la seva edició de dimarts 13 de juliol el diari *El Punt* feia referència a un estudi del banc holandès ABN Amro, que havia calculat que guanyar el mundial representaria un increment de 0,7 punts de creixement per a Espanya.

L'argument que guanyar un gran esdeveniment esportiu té un impacte positiu sobre el creixement econòmic d'un país no és nou. En un article publicat a *The Economist* el 5 de juliol del 2000 fins i tot s'argumentava que l'impacte econòmic de guanyar l'Eurocopa de futbol en les sis darreres edicions havia estat superior al d'organitzar el torneig. En principi, es podria pensar que l'impacte positiu per al país amfitrió hauria de ser superior, ja que normalment es realitzen inversions en noves infraestructures o es milloren les existents i es dediquen esforços addicionals a promocionar el país a nivell internacional. Ara bé, les xifres mostren que el principal efecte és el derivat de l'augment d'ingressos procedents de turistes internacionals.

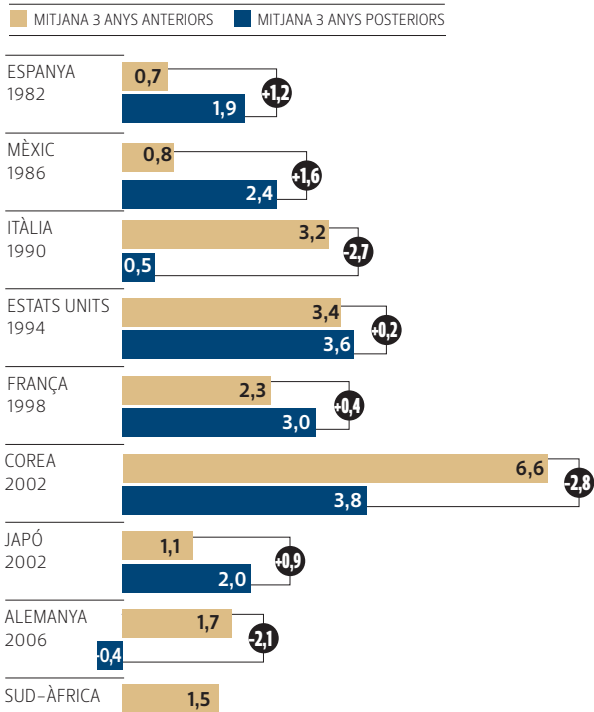
De fet, però, l'impacte acaba quedant molt diluït en el territori i concentrat exclusivament en les 2-3 setmanes que dura la competició. Si no es fa un esforç addicional per mantenir la inversió realitzada per promocionar la imatge exterior per tal d'aconseguir entrades de capital estranger, una vegada acaba la competició, l'increment temporal de la demanda turística desapareix.

Les xifres sobre l'impacte positiu d'organitzar un esdeveniment esportiu mostren que la principal font d'ingressos és la que procedeix dels turistes internacionals, però que quan s'ha comptat tot l'impacte d'haver guanyat un mundial no és més que una anècdota

Les conseqüències econòmiques del mundial

PAÏSOS ORGANITZADORS

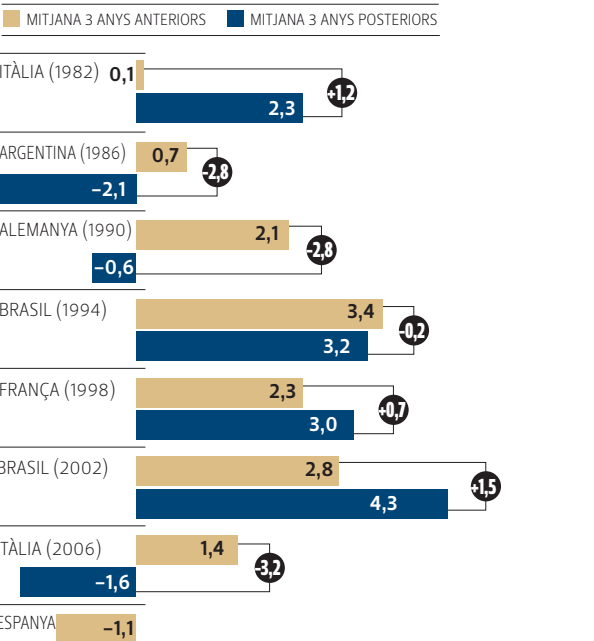
Creixement mitjà del PIB durant els tres anys previs i els tres posteriors a la competició



FONT: ELABORACIÓ PRÒPIA A PARTIR DE LES DADES DE L'IMF WORLD ECONOMIC OUTLOOK

PAÏSOS GUANYADORS

Creixement mitjà del PIB durant els tres anys previs i els tres posteriors a la competició



reix i la situació torna a la normalitat. A més, moltes de les infraestructures esportives construïdes acabent sent infrautilitzades i l'endeutament que han hagut d'assumir les administracions públiques per finançar la competició acaba implicant uns pagaments superiors d'interessos que finalment es tradueix en pujades d'impostos. Per aquests motius, l'impacte a mig i llarg termini podria acabar sent molt reduït.

En canvi, s'argumenta que l'impacte econòmic sobre el país que aconsegueix el triomf es produeix a través de canals diferents: en concret, l'explicació més habitual en els estudis que han tractat aquest tema és que la victòria augmenta la confiança dels consumidors i, per tant, té un efecte positiu sobre el consum. El ministre d'Indústria, Miguel Sebastián, ha avalat aquesta teoria i, a més, ha afegit que el triomf també pot ajudar a millorar la capacitat exportadora del nostre país en alguns països com ara la Xina,

Millorarà la confiança el mundial?

Mesurar la confiança no és fàcil. La metodologia habitual consisteix a realitzar enquestes sobre la percepció dels consumidors per tal de copsar l'estat de la situació econòmica general. Durant l'actual crisi, la confiança dels consumidors a Espanya ha caigut molt més que en el conjunt de la Unió Europea, en part perquè a l'Estat espanyol s'han ajuntat la crisi econòmica i financera i la de la construcció. Tot i que les dades més recents apunten una certa recuperació durant 2009 i 2010, la percepció dels consumidors espanyols és molt més negativa que la dels europeus. Ens donaran les dades de juliol una sorpresa?

on el mundial s'ha seguit amb autèntica passió.

Amb l'objectiu de contrastar d'una manera senzilla aquestes teories he recopilat informació sobre els països que han organitzat i guanyat el mundial de futbol en els darrers 30 anys i he comparat el creixement mitjà del PIB durant els tres anys previs a l'inici de la competició i durant els tres anys posteriors. A més, es dona la circumstància que en els 8 campionats analitzats (Espanya 1982, Mèxic 1986, Itàlia 1990, Estats Units 1994, França 1998, Corea i Japó 2002, Alemanya 2006 i Sud-àfrica 2010) no hi ha hagut cap cas en què l'organitzador també hagi guanyat el torneig aquell mateix any, però sí que hi ha hagut 4 països que ho han fet dins del període analitzat (Espanya, Itàlia -dues vegades-, França i Alemanya) fet que permet valorar l'efecte diferencial entre organitzar i guanyar.

Així doncs, el primer gràfic mostra els efectes sobre els països organitzadors, mentre que el segon ho fa sobre

els països campions. La principal conclusió que es pot treure de la comparació d'aquests gràfics és que les dades no mostren cap regularitat.

Per exemple, mentre que al primer gràfic s'observa un major creixement per a Espanya, Mèxic o el Japó després d'organitzar el mundial, en canvi, per a Itàlia, Alemanya o Corea s'observa el resultat contrari. El segon gràfic tampoc permet extreure cap conclusió concreta: per il·lustrar-ho amb un cas molt particular, quan Itàlia guanya el mundial l'any 1982 els anys posteriors la seva economia experimenta un creixement espectacular; en canvi, quan el guanya l'any 2006 la situació és totalment oposada.

En síntesi, les dades no semblen reforçar els arguments pels quals l'economia espanyola deixarà d'estar en xifres vermelles gràcies al fet d'haver guanyat mundial. La meua opinió és que l'impacte econòmic d'haver guanyat el mundial no és més que una anècdota.